

Liisa Kirves ja Marja-Liisa Viherä

Tietosuojatietoutta talkoilla?

TIETOSUOJASTA PUHUTTAESSA Tietotaitotalkoiden yhteydessä tulee ensimmäiseksi mieleen, että eihän niillä juurikaan ole tekemistä keskenään. Miksi ei? Ovathan Tietotaitotalkoot (www.tietotaitotalkoot.fi) toimintaa tietotekniikan kanssa: Talkoissa yhteisön jäsenet tekevät joko julkaisua, nettisivuja, audio-ohjelmaa tai videoita. Kaikki tuotokset laitetaan heti niiden valmistuttua nettiin.

Itse asiassa tietoturva ja tietosuojat eivät ole talkoiden ydinkysymyksiä. Talkoissa toimimme aina yhteisönä, teemme yhteisiä tuotoksia, avoimesti ja omalla nimellä. Sosiaalinen media ei ole meidän juttumme, vaikka Tietotaitotalkoot-ryhmä onkin Facebookiin perustettu.

Miltä pitää näissä prosesseissa suojautua? Me talkoiden vetäjät emme usko, että kukaan lähtisi meidän tiedostojamme muuttamaan. Emme usko, että tuotoksiamme omitaan itselle lähdeä mainitsematta. Emmekä usko, että sivuillemme hyökätään. Emme myöskään usko levittävämmä viruksia. Viimeisestä kohdasta emme kuitenkaan voi olla varmoja. Päivitämme kyllä omat tiedostomme, mutta talkoolaisia voimme vain kehottaa päivittämään omansa.

Emme myöskään opeta tietosuojatietoja, sillä emme ole niissä asiantuntijoita. On jo tarpeeksi tekemistä, kun 12 tunnin aikana yli kymmenen henkilöä tuottaa oman sisältönsä nettisivuillemme käyttämällä heille ennestään tuntematonta, verkosta maksutta ladattavaa ohjelmaa.

Talkoissa tietosuojatietoista keskustellaan sitä mukaa kuin ne tekemisen myötä tulevat ajankohtaisiksi. Kun henkilön nimi mainitaan tai hän esiintyy kuvissa, pohditaan tätä tieto-

suojan näkökulmasta. Koska kyseessä on aina yhteinen julkaisu, pyrimme noudattamaan julkaisuja koskevia määräyksiä ja ohjeita.

Talkoolaiset kokevat yleensä positiivisina ne asiat ja aiheet, joista kirjoitetaan ja joita kuvataan. Kukaan ei ole ollutkaan huolissaan yhteisen tuotteen tietosuojasta, ennemminkin päinvastoin, tuotteissa halutaan esiintyä.

”Tietotaitotalkoiden osallistujat eivät ole olleet huolissaan yhteisten julkaisujen tietosuojasta, ennemminkin päinvastoin, julkaisuissa halutaan esiintyä.”

Koska teemme tuotteet nopealla aikataululla, keskustelemme joskus siitä, onko tuote valmis nettiin laitettavaksi. Tärkeä talkooperiaate on kuitenkin valmiiksi saaminen ja niinpä yleensä tyydytään talkoiden aikana tuotettuun tulokseen. Laajempaan levitykseen tulevan julkaisun luonnoksia yhteisöt toki silti korjailevat. Tällöinkin luonnos on netissä.

Joskus talkoissa rakennetaan yhteisölle jäsen- tai muita rekistereitä. Tässä yhteydessä keskustelemme tietosuojasta, ja rekisterit laaditaan vain sivun ylläpitäjille näkyviksi.

Mikäli tietosuojasta tai tietoturvasta haluttaisiin pitää talkoot, olemme mielellämme mukana. Mutta osaaminen tulee olla osallistujilla, vaikkapa tietojenkäsittelyn opiskelijoilla opettajineen. Yhdessä voisimme tehdä tietoturvasta pelin, tietosuojasta draaman tai sarjakuvan jne.

Kenties tietosuojan ammattilaiset voisivat tehdä talkooperiaateella elämyksellisen tietopakettin tietosuojan merkityksestä, vaikkapa yhdessä opiskelijoiden kanssa. \

Kirjoittajat vetävät Tietotekniikan liiton Tietotaitotalkoot-hanketta. He saivat työstään liikenne- ja viestintäministeriön tietoyhteiskuntateko-tunnustuksen tänä keväänä.